

"Pragiedrulių" pasveikinimas "Pragiedruliams"

Jau ne pirmus metus Vilniuje veikia rokiškėnų klubas. Pirmasis, steigiamasis susirinkimas įvyko 1995 metų rugsėjo pradžioje. Jo svarbiausi nutarimai – kuo plačiau suburti sostinėje gyvenančius žemiečius aktyviai visuomeninei veiklai ir surinkti aukų Latvijos respublikoje esančiam Lietuvos savanorių, žuvusių kovose prieš bolševikus 1919 – 1920 metais, paminklui restauruoti.

Buvo sudaryta iniciatyvinė grupė, kurios nariais tapo Algiris Pekeliūnas, Vladas Staskonis, Juozas Kancevičius, Regina Mikšytė, Jevlampijus Laškovas, Elvyra Maksimaitienė ir Nijolė Bučiūtė. Išrinktas sekretoriatas: Irena Eidukaitienė, Rimgaudas Graibus ir Pranas Palikevičius.

Prabėgo trejetas metų. Klubo veikla ypač suaktyvėjo pastaruoju laiku, artėjant visų mūsų gimtojo Rokiškio 500 metų jubiliejus. Žemiečių klubas pasivadino gražiu "Pragiedrulių" vardu, o jo preidentas išrinktas buvęs Vilniaus miesto meras, o dabar – Universiteto profesorius, matematikas mokslo daktaras Algirdas ČIUČELIS. Klubo vadovas sutiko atsakyti į "Rokiškio pragiedrulių" atstovo Vilniuje žurnalisto Aloyzo URBONO klausimus.

- Vienas aštrialiežuvis poetas iš Rokiškio, pamatęs mane žemiečių susirinkime, paklausė: "O ką tu čia beveikiąs? Juk esi baigęs mokyklą Kamajuose". Prisipažinsiu, sutrikau. Pradėjau aiškinantis, kad esu iš tos pačios apskrieties... O dabar leiskite tą patį klausimą peradresuoti Jums: kas gi Jus sieja su Rokiškiu?

- Nors mokyklą baigiau Obeliuose, bet Rokiškis, vaikystėje pirmą kartą pamatytais, man iki šiol mintyse ir gyvenime lieka gražiausias, brangiausias miestas. Išgirdus Rokiškio vardą ar mūsiškių aukštaičių nepakartojamą šneką, širdį visuomet užplūsta geras, šiltas jausmas.

- Meilė ir pagarba gimtajam kaimui... (Mano Radžionys ir Jūsų Lukštai). Meilė viam gimtajam kraštui, Tėvynei. Pagaliau, atsiprasau už žodį, meilė

valdžiai. Ar šios sąvokos kuo susijusios?

- Meilė gimtajam kaimui- jeigu ji neišgaravo – yra savotiškas kuoliukas ir lenciūgas, amžiams sujungęs mus su konkretia giminė, o tuo pačiu – ir su mūsų Lietuva.

Na, o apie valdžią sudėtingesnis klausimas. Kaip sakoma apie ją – gerai arba nieko.

- Kuo pasireiškia "Pragiedrulių" klubo veikla?

- Ji gana plati ir įvairiapusiska. O tikslas vienas. Neužmiršti

savo gimtinės ir, kiek įmanoma, padėti savo krašto žmonėms. Padėti kultūros, ekonomikos ir kitais klausimais. Aukštaitijoje nuo amžių egzistavo gražios vaišinguo ir svetingumo tradicijos. Tad kiekvieno rokiškiečio, gyvenančio Vilniuje, durys privalo būti visuomet plačiai atvertos savo kraštieciams, pasilikusiems gimtinėje.

Vilniuje, "Pragiedrulių" klubo linksmoje vakaronėje, lankėsi Rokiškio rajono vadovų, meno žmonių delegacija. Kelios bendradavimo valandos paliko (tikiuosi, abiems pusėms!) kuo šviesiausius prisiminimus. Ižymų kraštiecių delegacija iš Vilniaus lankėsi Rokiškyje. Tai architektė Nijolė Bučiūtė, dailininkai Leonas Žuklys, Petras Garška, Michalina Šaknienė ir kiti. Susitarta dėl konkrečių projektų ir darbų gimtinėje. Neabejoju, kad mūsų bendradarbiavimas artėjant Rokiškio 500 metų jubiliejui dar labiau sustiprės, įgaus konkretesnes formas.

- Mūsų pokalbi, ketina spaudinti laikraštis "Rokiškio pragiedruliai". Taip sakant bendravardis, žengiās pirmuosius žingsnius. Ko Jūs palinkėtumėte redakcijai, o per ją – ir visiems rokiškėnams?

- Sėkmės. Tegu žemdirbų lydės graži vasara ir derlingas rudo. Sako ma, ne vien duona žmogus sotus. Tegu ir jūsų laisvalaikis bus turtingas – su daina, muzika, įdomiomis išvykomis ir gera knyga. Na, o redakcijos darbuotojams lengvos plunksnos aprašant įdomų ir turiningą rokiškiečių gyvenimą dirbant var dan rytojaus.

Gimtojo krašto vaizdai profesoriui Algirdui Čiučeliui visada

Ksavero Bagdonu nuotrauka

brangūs.

DVYLIKTOKAI LAIKĘ PIRMĄJĮ EGZAMINĄ

Pirmūnė Sandra Čelkytė ir jos mokslo draugai įdėmiai klausosi televizijos skelbiamas egzamino temas.

Vakar beveik 25 tūkstančiai Lietuvos abiturientų, iš jų 279 rokiškėnai, laikė pirmąjį egzaminą.

Šventiška, bet kartu jaudulio kupina nuotaika ir Rokiškio suaugusiųjų mokymo centre.

Dvidešimt du abiturientai, mokymo centro direktoriė Vilija Ališauskienė ir komisijos nariai Tadas Petruolis ir Birutė Jasinevičienė įdėmiai išklaušė Lietuvos Prezidento Valdo Adamkaus bei Švietimo ministro Kornelijaus Platelio sveikinimus ir palinkėjimus šio egzamino proga.

Ir štai skelbiamos lietuvių kalbos ir literatūros temos, pateikiami rašytojų Jurgio Savickio ir Bernardo Brazdžionio tekstai analizei ir interpretacijai.

Prie popieriaus lapų palinko dvylitokų galvos. Abiturientus mokiusi lituanistė Alina Rudokienė sakė, kad temos šiais metais nelengvos, tačiau geros, reikalaujančios žinių, logiško mąstymo. Mokytoja tikisi, kad moksleiviai parodys neprastą išprusimą.

Beje, praėjusį penktadienį "Romuvos" viduriuje mokykloje 4 Suaugusiųjų centro dvylitokai jau laikė lietuvių literatūros egzaminą žodžiu. Jų žinios buvo įvertintos gerai, Sandra Čelkytė pelnė net 10 balų.

Ernestas Čižinauskas
Autoriaus nuotrauka

APSKRITIES DAINŲ ŠVENTĖJE

Šeštadienį Kupiškyje vyko apskrities dainų šventė, kurioje daugiausia meno saviveiklos kolektyvų dalyvavo iš Panevėžio miesto ir rajono bei Rokiškio. Kiek mažiau dalyvavo Kupiškio, Biržų bei Pasvalio atstovai. Rokiškėnai į dainų šventę delegavo Teatro rūmų etnografinį ansamblį "Saulala", vaikų folklorinį ansamblį "Čirulis",

mišrų chorą, kapelą "Rokiškio muzikantai", tautinių šokių kolektyvą "Nemunėlis", sportinių šokių grupę. Muzikos mokyklai atstovavo jaunučių chorai, kanklių ansamblis bei vaikų kaimo kapela. Šventėje taip pat daina-vo Rokiškio kolegijos mišrus chorai, grojo Kavoliškio kultūros namų kapela "Pakura".

KAIMYNŲ JUBILIEJUS

Mūsų kaimynai - Latvijos Respublikos Aknystės gyventojai iškilmingai paminėjo savo miesto 700 metų jubiliejų. Buvo pašventinta Aknystės vėliava, koncerta-

vo meno saviveiklos kolektyvai, vyko kiti renginiai.

Kaimynus su švente pasveikino Rokiškio meras Vytautas Masiulis.

SPORTO DIENA

Birželio 4 d. Rokiškyje rengiama Lietuvos sporto federacijų sajungos diena. Joje dalyvaus kai kurių sporto šakų federacijų vadovai, žada atvykti olimpiečiai A. Rupšienė, D. Pozdniakas, V. Vencienė, V. Briedis.

13 val. rajono savivaldybės 8 a. salėje numatytais svečių susitikimas su rajono sporto organizacijų vadovais, 14 val. dienos dalyviai lankysis sporto organizacijoje ir bazėse.

14 val. 30 min. Sporto mokyklos salėje parodomajā krepšinio treniruočė mergaitėms ves A. Rupšienė.

16 val. svečiai apžiūrės Krašto muziejų, o 17 val. rajono savivaldybės I a. Lietuvos sporto federacijų sajungos vadovai bei olimpiečiai susitiks su kūno kultūros mokytojais, treneriais, klubų vadovais.

Leonas Eimantas

PRIMENAME

Įmones, nesudariusias valstybinės žemės nuomas ar panaudos sutarčių, prašome kreiptis į rajono žemėtvarkos skyrių dėl atitinkamų dokumentų įforminimo.

Primename, kad bet kokie statybos ar projektavimo darbai negalimi be žemės naudojimo įteisinimo

dokumentų.

Liepos 1 d. baigiasi investicinių čekijų, už kuriuos dar galima pirkti iki 1995 m. birželio 14 d. naudotus namų valdų žemės sklypus, patikslintas jų dalis, galiojimo laikas.

Virginija Kliaugienė
Rajono mero padėjėja
ryšiams su visuomene

KAS SUDRUMSTĖ VANDENĮ IR KAS IŠGĄSDINO ROKIŠKĘNUS?

Gegužės pirmojoje pusėje rokiškėnai pastebėjo, kad pablogėjo geriamo vandens kokybė. Dėl ko taip atsitiko, ar vandenį galima vartoti, gyventojai laiku nebuvo informuoti. Miestiečiai sunerimo, tačiau jiems niekas nieko neskubėjo aiškinti. Tik gegužės 25 d. į savivaldybę, kuriai, beje, apie susiklosčiusią situaciją pranešta irgi pavėloutai, rinkosi suinteresuotų žinybų atstovai. Tuomet UAB "Aukštaitijos vandenys" vadovai pažadėjo vandenį nuolat chloruoti. Na, o vanduo suprastėjo dėl remonto darbų magistraliniuose vamzdynuose.

Gegužės 29 d. į savivaldybę dar kartą susirinkę specialistai kalbėjo štai ką.

Rokiškio visuomenės sveikatos centro direktorė Irena Uginčienė:

- Tiekiamas geriamas vanduo atitinka valstybinius standartus. Jis praktiškai yra švarus. Tiesa, gegužės 27 - 28 d. AB "Rokiškio sūris" gaminamas rūgpienis neatitiko normos reikalavimų, tačiau nemanau, kad tai susiję su vandens kokybe. Negalima teigti, kaip rasiė kai kurie laikraščiai, kad vanduo buvo užterštas fekalijomis, kad susidarė ekstremali situacija.

UAB "Aukštaitijos vandenys" laikinai einantis generalinio direktoriaus pareigas Zenonas VEZBERGAS:

- Brendant per balą, vanduo visada susidrumsčia. Panašiai atsitiko ir ši kar-

tą. Atliekant remonto darbus, plonesni nauji vamzdžiai buvo kišami į senuosius, pakeista vandens tekėjimo kryptis ir greitis. Sujudintos nuosėdos pablogino vandens kokybę, tačiau ligas sukeliančių bakterijų tame neaptikta. Išanalizavus situaciją, pradėtas geriamo vandens chloravimas. Mes tokius darbus atliekame dažnai, tačiau problema, kad Rokiškis neturi žiedinio videntiekio. Dėl to dabar nebuvo galimybės tiekiamo vandens nesudrumsti. Mums pretenzijas pareiškė sūrių įmonė, atseit dėl prasto vandens pablogėjo jos produkcija. Sudarysim dvišalę komisiją ir aiškinsimės, ar mūsų tiekiamas vanduo turėjo įtakos gaminių kokybei. Mes vandenį sudrumstėme ne iš neturėjimo ką veikti, bet todėl, jog buvo būtina renovuoti vamzdžius. Vamzdynas nutiestas, bet darbai tik įpusėti. Dar reikės keisti sklendes šuliniuose. Kada tai atlikti, tarsimės su "Rokiškio sūriu".

Tos pačios UAB Rokiškio cecho viršininkas Petras SKETERIS:

- Liekamo chloro kiekis gali būti iki 0,5 miligramo litre vandens. Toks kiekis sveikatai nekenkia. Patikrinus paaiškėjo, jog šis kiekis daug kartų mažesnis. J.Smuškevičiaus a. name Nr. 1 chloro kickis - 0,071, Jaunystės g. Nr. 10 - 0,054, "Varpelyje" - 0,071, "Rokiškio sūrio" viename įvade - 0,248, kitame - 0,425. Vadinas, leistinos normos neviršytos.

Rajono vicemeras Antanas Slesariūnas buvo įsitikinęs, kad vandens kokybė nebeblogės, dėl to kalbėti daugiau neberekės, gyventojai pagaliau nūrimis. Kai kurių laikraščių atstovėms pareiškus, jog daug žmonių nuo prasto vandens suviduriavo, "Aukštaitijos van-

denų" vadovai suabejojo, ar tik taip neatsitiko nuo jų neobjektyvių ir klaidinančių rašinių...

Vygandas Pranskūnas

TRADICIJOS NE VISADA GEROS

Neseniai teko dalyvauti jauno žmogaus laidotuvėse. Į jas atvykę mokslo, darbo draugai, kaimynai, giminės tiek prinešė brangiausių gėlių, vainikų, krepšelių, kad jais apstačius karstą, nesimatė ir velionio. Ant supilto kapo vainikų, krepšelių nebebuvo galima sustatyti. Paskaičiavus, daug pinigų išleista be reikalo. Na-

muose liko jauna žmona su dvimi mažais vaikais ir aštuoniasdešimtmetė ligota motina.

Anksčiau viskas buvo pigu, o maistu, transportu aprūpindavo darbovietės. Dabar to nėra – nuo karto iki duonos kepalielio reikia pirkti. Ar ne geriau gėlėms, krepšeliams, vainikams išleistus pinigus atiduoti

likusiems namiškiams. Tai nors iš dailes padengtų laidotuvų išlaidas.

Senas "tradicijas" vertėtų užmiršti, gyventi pagal esamas sąlygas. Kiek tokų laidotuvų būna ir kaip paskui likę tėvai, vaikai skursta, kol skolas padengia. Atėjus į laidotuves, užtenka atnešti vieną kitą žvakę, vasarą naminių gėlių puokštę. O pinigus, idėjus į voką, padėti prie karsto ar namiškiams įteikti. Ilgi liežuviai pakalbėję nutilis, likę artimieji turės iš ko gyventi.

Jonas Talutis

JAUKŪS ANTRIEJI NAMAI

Kamajų seniūnijoje veikia 2 vaikų darželiai – Kalviuose ir Kamajų mokykloje. Kamajų darželį lanko 51 mažylis.

Kaip papasakojo darželio vedėja Valė Milaknienė, ir kiti Kamajų gyventojai norėtų savo atžalas palikti prityrusių auklėtojų globai, tačiau visų sutalpinti neįmanoma.

Ši rudenį net 12 auklėtiniai išeis į Kamajų A.Strazdo vidurinės mokyklos pirmą klasę.

Tarptautinės vaikų gynimo dienos proga darželinukai savo téveliams parodė turiningą programę, visi kartu pasidžiaugė švente.

Rita Juozaitienė

Ksavero Bagdonu nuotraukoje: darželio vedėja Valė Milaknienė (viduryje) su darbuotojomis ir auklėtiniais.

Kavoliškėnai niekada nebuvu abejingi meno saviveiklai. Dar senajame dvare tebesant pokario mašinų – traktorių stočiai, ten veikė dramos būrelis, buvo ruošiami nesudétingi vaidinimai. Kiekvieną kartą salė būdavo pilnutėlė žiūrovų. Vaidindavo be jokio atlygio, o bilietai būdavo už simbolinę kainą. Per Jonines bei kitomis progomis ruošdavo gegužines. Aikštėlė, apjuosta vainikais ir apkaišyta berželiais, dažniausiai būdavo šalia kelio, kur šiuo metu entuziasto Petro Gruodžio iniciatyva irengtas unikalus parko kampelis. Ne tildavo jaunimo klegesys iki paryčių. Linksmai skambėdavo armonika, pritariant buvusio rezistento, gulago kalnio Petro Pitrėno smuikeliui.

Vaidinimus ruošdavo senojoje grafų Kamarovskij menėje. Visas organizacinis krūvis tek davė bibliotekininkai ir patiemis saviveiklos entuziastams. Šeštajame ir septintojo dešimtmečio pirmoje pusėje bibliotekoje dirbo Liuda Sinkevičiutė. Ne-

TRADICIJAS TEΣIA MŪΣU DANUTĖ

trūko ir scenos entuziastų, tokų kaip tuo metinis vairuotojas Kazimieras Dagys ir medicinos felcerė Danutė Avižienytė.

Vėliau kuriam laikui saviveikla buvo prigesusi. Ėmus dažnai demonstruoti kino filmus, vaidinimai baigėsi. Su nauja jėga saviveikla atgimė, kai melioratoriai pasistatė kultūros namus, o jiems vadovauti pakiesta puikių specialistų Zabulių šeima...

Kultūrinis darbas nenetrūko ir buvusiems meno vadovams perėjus į kitą darbą. Juos pakeitė pagrindinės mokyklos pedagogė Danutė Kirstukienė. Turėdama nepaprastą vaizduotę ir išmonę, Danutė

IRENA VARNIENĖ

KLEVAS

Mes išaugome po tavo šakomis
Senose sodybose prie klevo.
Kas pavasarį pagirdyti sula,
Latakėliu varvančia iš seno klevo.
Sotinomės duona namine,
Iškepta ant klevo lapų.
Klevas ilgai mojo šakomis,
Išlydėdamas į kladų kelią.
Per sapnus vis kviesdavo sugrįžt
I saugius, jaukius namus prie klevo.
Išsiverkti, kai krūtinę prislegia
akmuo,
Su nauja viltim ir vėl pakilt į kelią...
Supom vygėse klevinėse vaikus,
Susibėgdavom prie klevo stalo.
Senelius palaidojom karstuos,
Padarytuose iš storo klevo.
Metai pralékė eikliais žirgais,
Smilkiniai balta šarma užkrito...
Klevas tik žaliuoja kaip kadas,
Per gyvenimą kartų kartas palydi.

tapo nepakeičiama švenčių vedėja ir organizatore. Žinoma, nebeliko to pompastiško didingumo, kuris būdavo prieš porą dešimtmečių. Kultūros namai kelis kartus keitė šeimininkus, buvo perstatinėjami. Sumažinta ir salė. Bet tai nė kiek nepakenkė tam mažam žiburėliui, tebežibanciam šiandieninio lietuviško kaimo griuvėsiuose. Ta pati salė, nors ir nešildoma, vėl tapo barbe devyndarbe. Nors ir rečiau, bet suskamba atvažiuojančių kolektyvų dainos ir vietinės liaudiškos muzikos kapelos šmaikštavimai. Reikalui esant, ta pati salikė greit pertvarkoma į šarvojimo patalpą. Niekur neapsieinama be linksmiosios Danutės, niekad žodžio kišenėje neieškančios ir niekad nenusimenančios. Geru žodžiu tenka paminėti ir UAB "Kavoliškis" vadovus, kurie, užuot griovę, kaip daugelis darė, patalpas nors kiek suremontavo...

Saviveiklos entuziastai nepasiduoda. Po vietinių apžiūrų, liaudiškos muzikos kapela "Pakura" dalyvavo apskrities meno ir sporto šventėje Kupiškyje, o liepos mėnesį važiuos į Pasaulio lietuvių dainų šventę Vilniuje. Žinoma, iki būtosios šlovės dar toloka, bet žiburėlis dar rusena. O tą ugnelę stengiasi palaikyti, apginti nuo darganų ir piktų vėjų ta pati nenuilstanti kultūrinio darbo entuziastė, mūsų švenčių vedančioji Danutė Kirstukienė. "Mūsų Danutė", - kaip sako kavoliškėnai...

Pranas Paršonis

Kelių plepių moteriškių susitikimą jau vadiname turgumi.

- Turgus, - niekinamai numojame dešine. - Ko iš jo norėti...
- Nedarykite turgaus, - griežtai sudraudžia kokio nors susirinkimo pirminkas, kai įsisiūbuoja aistros ir atsiranda nuomonų skirtumas.
- Turgaus boba sakė, - konstatuojame, norėdami sukelti abejonę faktą tikrumu.

Tokia turgaus reputacija visai nepelnyta. Nereikia daug gilintis, kad suprastume, jog būtent turgus išreiškia mūsų ekonominę situaciją, atspindi viodus politiką ir net santykius su kitomis valstybėmis. Būtume teisingesni, jei vieną kartą pasakytume:

- Turgus – gyvenimo atspindys.

Tad ir pasižvalgykime po praeito šeštadienio turgų.

VIRGILIAUS DARŽAS – 20 ARŪ

- Kam pomidorų? Kam kopūstų? Balatarusiški, žediniai... Garantuoti!

Žmonės stabteli ir atkreipia dėmesį į pusamžį vyrą tarp ivairiausių pavasario žalumynų – daržovių ir gėlių rasodų.

Tai Virgilijus Mackevičius iš Rokiškio miesto Kudirkos gatvės. Gyvena jis, kaip ir kiti, turi bene 20 arū sklypą. Ten ir užau-go visos tos gėrybės, kurios šeštadienį bu-vė parduotos Rokiškio turguje.

Virgilijaus gyvenimas sudėtingas. Buvęs karininkas, vėliau Rokiškio paukštininkystės tarybinio ūkvedys. Tačiau tai jau praeitis, kurios, kad ir kaip būtų gaila, negražinsi. Tenka užsiimti tuo, kas įmanoma. Ir Virgilijus surado sau darbą – 20 arū sklypas, purenamas, tręšiamas ir laistomas darbščių rankų, pasirodo, teikia nemažai vilties.

- Auginu devyniolika rūsių gėlių, - linksmai pasigyrė Virgilijus Mackevičius. – Ir, žinoma, ivairiausių daržovių. Pelnas? Kiek tenka, tiek pakanka.

Netoli Virgilijaus ant medinės dėžutės iškūrusi pagyvenusi moteris su skaisčiai raudonų pinavijų krepšiu. Rasoti jų žedlapiai žvilga saulėje, traukdamai akių.

- Aš irgi rokiškietė, iš Kauno gatvės, - pasakojo gėlių pardavėja. – Namo užuovėjoje daugybė pinavijų. Kam, sakau, nūvys, niekieno nematomos? Tai ir atnešiau, ryta priskynusi. Už vieną žiedą – 80 centų. Perka. Bus prie pensijos.

Prekiautojų gėlėmis, daržovių ir gėlių daigais ši šeštadienį turguje buvo daug. Už litą – penki pomidorų daigai (prieš dvi sa-

vaites buvo litas už vieną). Už du litus – kapa puikiausių kopūstų rasodos. Dviejų sprindžių agurko daigas – 1,5 lito. Mažes-ni galima gauti už litą.

PAGIRIAMASIS ŽODIS ROKIŠKIUI

Užkalbinu gal 15 metų mergaitę, siūlančią agurkų daigus.

- Viktorija iš Kėdainių. Agurkų sostinės.

- Viena atvažiavote?

- Su tėčiu. Tėtis medaus atvežė. Jis ten...

Gal taip sutapo, bet prie kėdainietės kopūstų rasoda prekiaujantis vaikinas vėlgi buvo ne rokiškietis, o iš Biržų rajono Papilio miestelio.

Šeštadienį teko pasikalbėti net su tolimo Jurbarko gyventoju, pardavinėjančiu purkštuvus sodams ir daržams, su kupiškėnu prie miežių maišo. O Panevėžio rajono valstietė Andrejė ēmiai ir paklausiai: kuo patrauklus tas Rokiškio turgus, kad į jį atsibeldėte tokį ankstyvą rytą?

- Kupiškyje, Pasvalyje, Biržuose turgūs "skystoki", - atsakė panevėžietis. – Panevėžys, Utena, Šiauliai perpildyti. O Rokiškis išlaiko aukso vidurį. Ir turgus čia turtingas, ir skustagalvių mažiau.

MIEŽIŲ NEBESEJAU...

Taip pasakė vienas valstietis nuo Pandėlio, pardavės miežius. Už maišą (apie

50 kilogramų) – 18 litų. Už toną būtų 360. Tai, ko gero, ir bus ta kaina, kurią šiais metais žada šalies grūdų perdirbimo kombinatai. Tokia kaina gal ir patenkina derlingų Pasvalio, Pakruojo laukų žemdirbius, bet pandėliečio ne. Net pandėliečio, o ką kalbėti apie Obelių, Kriaunų, Aleksandrovėlės kalnelių artojus.

- Pasisėjau hektarą žirnių, bet dabar sužinojau, kad žirniais apsėta pusė rajono. Vėl nickas nepirk...

Pavasarį ūkininkams, trihektarininkams prireikia ivairiausią smulkmenų. Kad ir šakių koto. Jį šeštadienį buvo galima nusipirkti už 3 litus. Dalgiakotį – už 8. Na, o eksplotuotą traktorinę šienapjovę už 1180 litų. Sakė, kad suremontuota, suvirinta, ilgai tarnaus. Priedo – du dalgiai.

Beje, paršų šeštadienio turguje 9 val. jau nebebuvo. Juos pirkėjai "išgrobstė" labai anksti, mokėdami po 150 litų.

ANT TVORŲ – BRIUSELIO SPALVOS

Lietuvai vis nesiseka ir, matyt, ilgai nepavyks patekti į NATO, o štai NATO sostinė Briuselis – jau Rokiškyje: gal 30 metrų Rokiškio turgaus tvorų šeštadienį spindejo skaisčiomis Briuselio kilimų spalvomis.

- Sintetiniai, - rusiškai paaiškino pardavėjas, prisistatęs Viktoru. – Bet labai pigūs. Metras ant dviejų – 160 litų.

- Gal ir už Lentvario kilimus spalvinėsni, - sakau.

Viktoras nusiypsojo ir atsakė:

- Lentvario kilimais dabar Briuselio apartamentai klojami. Mums pakaks belgiškų. Sintetinių.

Bet ir prie pigių sintetinių rokiškėnai nelabai puolė.

Ant turgaus prekystalių gausu lenkiškų, turkiškų, arabiškų prekių. Tai reiškia, kad lietuviams pasiekiamos net egzotiskiausios šalys, ir jie, apsikrovę krepšiais, zuja po platujį pasaulį. Lietuvė rokiškėnės tampa pasaulio rinkos subjektu.

Visa tai labai gerai, tačiau Kamajų žemės ūkio bendrovės pirmininkas Vytautas Vilys, nešinās kapa kopūstų daigų už du litus, pasakė:

- O PVM tai jie nemoka. Bet ką čia... Iš tokios prekybos milijonų nesusikraus...

Stasys Daugėla
Ksawero Bagdonu nuotrauka

Kai vokiečiai degino Miliūnų, Šlapeikių ir Lauciūnų kaimus, labiausiai pasisekė lauciūniškiams Auguliams - jų vienkiemio liepsna nepasiekė.

Tačiau gyvenime taip nebūna, kad visą laiką sektuosi.

Tada Auguliu dukrai Gitai Florentinai buvo treji. 1958 metais ji baigė Rokiškio I - ają vidurinę mokyklą (abar - J.Tumo - Vaižganto) ir labai norėjo tapti geografijos mokytoja. Kaip, beje, ir jos suolo draugė Audronė Survilaitė.

Po abitūros egzaminų Gita Florentina gavo klasės ir mokyklos vadovų rašytas charakteristikas. Jos mergaitė buvo palankios. Klasės vadovas rašė, kad Augulytės, gimusių 1940 m. birželio 19 d. valstiečių šeimoje (tėvai 1958 - aisiais dirbo Rokiškio tarybiname ūkyje), "sveikatos stovis - geras". Šią vidurinę mokyklą ji pradėjo lankyti 1950 m. Buvo darbštī, labai tvarkinga, drausminga ir mandagi. Draugiška su bendraklasiais. Labai domėjosi gamtos mokslais. Ne vienerius metus dirbo mokyklos gamtininkų būrelyje. Buvo visasajunginės žemės ūkio pasiekimų parodos Maskvoje dalyvė, apdovanota medaliu. Taip pat ilgai vadavavo mokyklos Raudonojo Kryžiaus organizacijai.

"Klasėje Gita buvo tvarkingumo ir darbštumo pavyzdys," - baigė charakteristiką, rašytą 1958 m. liepos 7 d., klasės vadovas.

Teigiamai mergaitė charakterizavo ir mokyklos direktorius, be kita ko, parašės: "Galvoja stoti į Pedagoginį institutą. Rokiškio I vidurinės mokyklos pedagogų kolektyvas tikisi, kad ateityje mokytojosvardą pateisins".

Tačiau Augulytė mokytoja netapo, nes buvo parašyta dar ir trečioji cha-

gu padirbėti gamybiniame darbe".

Aukštoji mokykla, gavusi Augulytės dokumentus ir su jais susipažinus, mergaitę po kurio laiko išsikvietė, pranešė, jog stojamujų egzaminų laikyti nereikės, patarė nesinervinti ir linksmai važiuoti namo. Kiek žinome, panaušus likimas ištiko ir Gitos Florentinos draugę Audronę.

Augulytė, visagilio sekretoriaus partata, "Nemuno" fabrike įsidarbino verpėja, po to vis dėlto baigė technikumą, tapo fabriko mokslinio darbo organizavimo inžiniere. Ištekėjo už rokiškėnė Vido Zizo, dirbusio vairuotoju, kino mechaniku.

Dabar Zizai, jau pensininkai, gyvena Kaune. Anų laikų skaudulys vėl suspaudė širdį, kai jie lankėsi gimtinėje ir sutiko buvusį komjaunimo sekretorių. "Kaip jis galėjo parašyti tokią charakteristiką, jeigu visiškai nepažinojo moksleivęs, o mokytojų nuomonės apie mergaitę buvo teigiamos?" - gūžčiojo jie pečiai.

Zizai žadėjo būtinai atvažiuoti į Rokiškio 500 metų jubiliejų. Gita Florentina žmonių minioje turbūt nebeieškos sekretoriaus, vienu sakiniu sujaukusios jaunystės svajones ir troškimus - kam gadinti šventišką nuotaiką?

Vygandas Pranskūnas

SUTRYPTI TROŠKIMAI

rakteristika - tuometinio LLKJS Rokiškio RK sekretoriaus (pavardės neminėsime vien iš pagarbos jo balta-plaukei galvai). Pacituosime šios charakteristikos ištrauką: "Labai mėgsta gamtos mokslus. Į komjaunimą nestojė dėl priešingų įsitikinimų. Nedalyvavo visuomeniniame darbe. Neturi sudariusi tvirtos materialistinės pasaulėžiūros. Nori mokytis Vilniaus valstybiniame pedagoginiame institute.

LLKJS Rokiškio RK nerekomenduoja priimti mokytis ir laiko tikslin-

DEVYNERIOPI DEVINTINIŲ VAINIKAI

Toku puikiu metu (šiemet birželio 11 d.) – Devintinės. Tai bažnytinio kalendoriaus šventė, švenčiama kasmet devintą ketvirtadienį po Velykų. Devintinės dar vadinamos Dievo Kūno švente.

Iš bažnyčios istorijos yra žinoma, kad Devintinės pradėtos švēsti XIII a. viduryje Belgijoje. Šventei atsirasti padėjo ir šventoji Julijona, tuo laiku tame krašte gyvenusi. Kad Devintinės ne-

liko vien belgų švente, pasaulio katalikai turi būti dėkingi popiežiams Urbonui IV ir Klemensui V.

Pagrindinė Devintinių prasmė – kuo iškilmingiau pagarbinti Švč. Sakramentą. Tam prieškario Lietuvoje buvo rengiamos didingos procesijos. Devintinių eisenai buvo neeilinis įvykis miesto gyvenime. Dažniausiai per Devintines vaikai iškilmingai priima Pirmąjį Komuniją.

Seniau per Devintines bažnyčios vidus ir šventorius buvo puosiami berželių medeliais, o kai kur ir jaunais ažuoliukais. Merginos iš lauko gėlių ir liaunu međių šakelių pripindavo vainikų šventovės skliautams dabinti.

Moterys per Devintines į bažnyčią nešdavosi šventinti gėlių puokštę. Tarp jų būtinai įdėdavo ir vieną pikdagį, kad primintų Kristaus kančią. Paskui tomis žolėmis smilkydavo "piktos" akies pakenktus gyvulius, nuo išgaščio susirgusius vaikus.

Po Devintinių nebegalima nei arti, nei aketi.

Pasibaigus Devintinių procesijai, kai kur pasiturinčių ūkininkų namuose būdavo sukviečiami giminių ir šeimynykščių pietūs. Tradicija reikalavo per juos patiekti devynių rūsių valgių. Žinomas paprotys rinkti devyneriopas žoles bei gėles ir iš jų pinti vainiką.

Parengė Salvinija Kalpokaitė

EISMO TAISYKLĖS GALIOJA VISIEMS

Kiekvieną dieną Kelių policijos pareigūnai budi tiek Rokiškio miesto gatvėse, tiek kitose rajono vietovėse. Šiu budėjimų tikslas - stebeti, kaip kelių eismo taisyklių laikosi transporto priemonių vairuotojai, pėstieji, išaiškinti ir atitinkamai nubausti pažeidėjus.

Gegužės 27 dieną kartu su pareigūnais Juozu Baranauskui ir Vaclovu Prusovu eismo dalyvių elgesį Rokiškio gatvėse stebėjo ir "Pragiedrulių" korespondentas.

AVARINGIAUSIOJE SANKRYŽOJE

Juodupės - Vytauto gatvių sankryžoje įvykus keletui eismo nelaimių, buvo pastatyti kelio ženklai "Stop". Tačiau ir po to čia ne kartą susidūrė transporto priemonės, nukentėjo žmonės. Vairuotojai kažkodėl tų ženklų "nepastebi" ir, nė nestabtelėję, suka į pagrindinę Vytauto gatvę. Nemažai jų taip elgesi ir tą dieną. Sustabdyti jie dažniausiai aiškino, kad tikrai prieš ženklą arba gatvių sankirtą buvo sustoję. Na, gal per trumpai...

Mėlynas transporteris furgonas "Daimler Benz 209" į dešinę suko irgi nė kiek nestabtelėjės. Jį vairavęs UAB "Darola" darbuotojas Stasys Tarvydavičius sutiko, kad pažeidė taisykles ir jau kažkur suskubo pinigų baudai, tačiau pareigūnai jį sustabdė ir paprašė papūsti. Dvelktelėjo alkoholiu. Matuoklis parodė 1,49 promilių. Buvo nedaug po dešimtos valandos ryto. Vairuotojas sakė, jog géręs vakar vakare. Surašytas protokolas, S.Tarvydavičius turės mokėti kelių tūkstančių litų baudą (jos dydis priklausys ir nuo to, ar vyrukas per me-

Uždedamas blokatorius draudžiamoje vietoje paliktam automobiliui

tus sulaikytas neblaivus pirmą kartą ar nebe) arba keleriems metams praras vairuotojo pažymėjimą.

Budint prie sankryžos, buvo sustabdyti ir įspėti vairuotojai, važiavę netvarkingomis transporto priemonėmis, o vienas svečias iš Latvijos "Moskvičių" vairavo neprisegęs saugos diržo. Diržas pro durelių tarpa vilkos žeme...

DVIRATININKAI - GUDRŪS BAILIAI

Prieš eismą Respublikos ar Vytauto gatvėmis važiuojančius dviratininkus sutiksi kasdien. Jie pedalus drąsiai mina tol, kol nemato uniformuotų pareigūnų. Juos išvydę, skubiai suka į pirmą pasitai-kiusį kiemą ar kitą gatvę.

Stebėjome dvi viena paskui kitą važiavusias moteris Vytauto gatve. Pirmoji, pamačiusi policininkus, stabtėjo ties Pievų gatve, palaukė savo draugės ir pasitarusios nusprendė nerizikuoti ir pro pareigūnus nevažiuoti. Aplink toliau, bet ... be nuostolių. O štai Zita Navickienei nepasisekė - ji sumokėjo 20 Lt. Moteris aiškino, kad važiuojanti pieno, o po to skubėsianti pas stomatalogus. Pareigūnai klausė, ar baudą mokes čia pat, ar teks kartu važiuoti į Policijos komisariatą asmenybei nustatyti. Dviratininkė turėjo pinigų, todėl labai ilgai nesiginčijo. "Taisyklių laikytis turėtumėte dėl savo sau-

gumo", - aiškino pareigūnai. Dviratininkai gali būti nubausti net 50 litų. Tad ar verta rizikuoti?

BLOKATORIAI

J.Gruodžio gatvėje, ties turgeliu, pastatyti ženklai "Sustoti draudžiamas". Deja, jų vairuotojai dažnai nepaiso. Aiškina, jog išvažiavo iš Teatro rūmų stovėjimo aikštės ir ženklų nematė. Reido metu pirmajį ne vietoje stovintį pastebėjome "Volkswagen Golf", kurio valst. Nr. BKS 776. Pareigūnai užblokavo jo ratą, siek tiek

Šiai dviratininkei teko mokėti baudą.

luktelėjo, bet, automobilio šeimininkui nepasirodžius, nuvažiavo. Ant blokatoriaus yra policijos budinčiojo telefono numeris, tad automobilio šeimininkas netrukus paskambino jam, o šis pranešė mūsų ekipažui. Vėl nuvažiavome į tą pačią vietą. Blokatorių pareigūnai nuėmė po to, kai automobilio vairuotojas sumokėjo 50 Lt. Teko išklausyti priekaištų, kad baudžiame ne tuos, kuriuos reikia. Atseit, kiek girtų važinėja, o policija jų nepastebi. Už ne vietoje paliktą automobilį bauda nuo 50 iki 100 Lt. Už savivališką blokatoriaus nuėmimą gali tekti mokėti net 500 Lt.

Per pusdienį spėjome išitikinti, kad ir vairuotojai, ir pėstieji taisyklių pauso mažai. Todėl ir avarijų kasmet vis daugiau.

Vygandas Pranskūnas
Autoriaus nuotraukos

NETIKROS AŠAROS

Jadvyga K., greitakalbe į šuns dienas išdėjusi Ritą, netikėtai ištarė kelis, atrodo, nuoširdžius žodžius:

- Labai reikėjo mergaitės...

Jadvygos vyras visą laiką tylėjo, o prabilės, pasakė ne kažin kiek, tačiau jo žodžiai vėl juodu debesiu užgulė Ritą:

- Tokių vaikų nesu regėjęs.

Rita man prasitarė:

- Kaimynai, jei būtų užstoja, per gatvę neiškolioti nebūtų perėjė.

Moteris, po savo namų stogu pri-glaudusi Ritą:

- Ji vis : "Močiut, močiut..."

Įmonės, kur dirbo Rita, bendrabu-cio darbuotoja:

- Rita - sunkaus charakterio. Už vieną nepatikusį žodį atskirs kalnais kitų. Bet ji ne blogesnė už kitas bendrabučio gyventojas.

Viena Jadvygos ir Rapolio K. kaimy-nė:

- Rita nuėjo blogais keliais. Buvo ap-rengta, tévai mylėjo. Kartais gal sušer-davo. Motina sakydavo: "Po kelias die-nas namuose nesirodo. Kol pinigų turi-tik draugai, išgertuvės."

Kita kaimynė:

- Mergaitė gal būtų ir nieko, tačiau motina - bjauraus charakterio. Duonos neatsiklausęs vaikas pasiimdamo - per kuprą gaudavo.

Policijos pareigūnai sakė, kad Ritos komisariato įskaitoje nėra, tačiau susi-tiki su ja teko. Viename paaiškinime Rita parašė: "Aš keršysi".

Jadvygos ir Rapolio K. virtuvės lange

žiojėja skylė - išmuštas stiklas.

- Kartą per lietų nejleido į vidų - išdaužiau durų stiklus,- prisipažino Rita. Šis ypač prašiau: "Mama, atiduok drabužius, nuotraukas". Iš pykčio kaukšteli-jau į langą - išdužo.

Jadvyga K. rodė dovanas, nupirktais mergaitei, iš lapelio perskaitė, kokius Rita turėjo drabužius, ko neparsinešė iš bendrabučio.

Iš įmonės vadovų charakteristikos: "Drausmingumu nepasižymėjo, darė pravaikštas. Buvo sulaikyta bandant pa-grobtis produkcijos. Atleista pačiai pra-šant".

- Pravaikštas užrašydavo, kai, nesulaukusi darbo pabaigos, išvažiuodavau pas draugę į kaimą. Draugės tévai gérė, todėl padėdavau atlikti namų ruošos darbus, - sakė Rita.

Kaimynai Ritą dažnai matydavo ra-vint tévų daržą.

- Visą laiką mamą gindavau,- kalbėjo Rita.- Tačiau aštuonerių metų sužinojau, kad tévai - man visai ne tévai...

Jadvygai K. buvo gerokai per ketu-riasisdešimt, Rapolui - dar daugiau, kai jie, nuvykę į kūdikių namus, antrame pa-stato aukšte išižiūrėjo gražią mergaitę... Jai tebuvo treji metukai. Netrukus Rita tapo šių dviejų pagyvenusiu žmonių dukra...

- Vogt nemokėm, saugojom nuo ne-laimių,- sakė Rapolas,- tačiau taip ir ne-išauklėjom. Gal mūsų amžius kaltas?

Rita pradėjo dirbtis kitoje įmonėje, gaminusioje įvairius gardesius.

- Ar ko nors parsineši?- paklausiau.

- Saldumynų nemégstu,- atsakė.

- Ji su mano dukra mokėsi,- kalbėjo seniūnijos darbuotoja.- Rita grubi, bet gera. Motina nesuvokia, kad, užsidėjus kryžių, ji reikia ir nešti.

Jadvyga K. émė varstyti įvairių istai-gų duris, kad kas nors įvaikinimo doku-mentus pripažintų neteisėtais.

- Močiutė, kai buvo gyva, buvo vie-nintelė mano užtarėja,- Ritos skruostais riedėjo ašaros.

Tākart ja patikėjau. Tačiau vėliau su-zinojau, kad už keletą vagysčių Rita at-sidūrė kolonijoje. Jos ašaros, vilgiusios skruostus, pasirodo, buvo netikros.

Vygandas Pranskūnas

EGZAMINA IŠLAIKĖ IR VIKARAS

Rokiškio šv. Mato bažnyčios vi-karas Egidijus Vijeikis į karaté klu-bą "Samurajai" užsirašė tik prieš 3 mėnesius. Treniruočių rezultatai ne-blogi: praeitą ketvirtadienį vikaras apsigynė dešimtajį kyu – oranžinį diržą. Tai, anot trenerio Remigijaus Strumskio, gera pradžia.

Tą dieną pirmo dano meistras Gintaras Cimnelomskas egzamina-vė dar 12 "Samurajų" klubo kara-

tistų. Kvalifikacinių egzaminų iš-laikė visi, o Algis Kublickas iš J.Tūbelio gimnazijos, Deiman-tas Trukšnys ir Almis Sabataitis iš Juodupės gimnazijos bei 42 metų geležinkelinių Viktoras Jakubovičius apsigynė 7 kyu ir tapo mėlyno antrojo diržo savi-ninkais.

Stasys Daugėla

Nuotraukoje:

Po Lietuvos čempionato.

Pirmais gretoje (iš kairės) ro-kiškėnai Edguras Bulovas, Algis Kublickas, Deimantas Trukšnys ir Tadas Šukys. Už jų treneriai.

Rokiškio VB
Bibliografijos, informacijos
ir kraštotojros skyrius

*Kas gražu, atsiliaeps, kas teisinga,
nemirs, nors vandenim, kalnais
apklotum.*

Vaižgantas

PRAGIEDRULIAI

Nepriklausomas rokiškėnų laikraštis

1998 m. birželio 2 d. antradienis. Nr. 21. kaina 0,60 Lt.

SVARBLIAUSI VAKAR BUVO VAIKAI

Birželio 1 – ają pasaulis pažymėjo Tarptautinę vaikų gynimo dieną.

Ta proga mūsų rajono vaikams buvo organizuota šventė "Svarbiausia - vaikai". Jos iniciatoriai ir organizatoriai – Švietimo tarnyba, rajono savivaldybės teatras, vaikų teisių gynimo organizacija "Gelbėkit vaikus".

Rajono meras Vytautas Masiulis paskoja, kuo valdžia vaikus pradžiugins vasarą.

Vidurdienį šv. Mato bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios už vaikus.

Po to moksleivių, pedagogų, tėvelių eisena Respublikos gatve patraukė prie rajono savivaldybės. Gausiai susirinkusius pasveikino pamėgti pasakų personažai, kurie pristatė rajono merą Vytautą Masiulį ir "Gelbėkit vaikus" organizacijos rajono tarybos pirmininkę Anfisą Silivanovą.

Rajono meras džiaugėsi vaikų aktyvumu, papasakojo, ką rajono valdžia yra nuveikusi jų labui. Ir šią vasarą Bradesiuose veiks moksleivių stovykla, nemažai vaikų išvyks pailsėti į Baltijos pajūrį, kitas Lietuvos stovyklas. Jau planuojamas vaikų poilsis Lenkijoje, Pamaskvėje.

Pačiame Rokiškyje įrengta nemažai krepšinio aikštelių, sutvarkytos poilsavietės prie Rokiškio ir kai kurių kitų ežerų.

Rajono valdžia gerai supranta, kad dar daug kuo skolinga jaunimui. Tačiau norėtų, kad ir vaikai būtų drausmingesni, savo aktyvumą išreiškštų gerais darbais.

Po to prie savivaldybės vyko tikra žaidimų ir atrakcionų fiesta: buvo organizuotos riedučių, triratukų, krepšinio baudų ir tritaškių metimo varžybos, pie-

šinių ant asfalto konkursas.

Šventės dalyvius linksmino Teatro rūmų vaikų folklorinis ansamblis "Čirulis".

Visus sužavėjo iš Utenos oro balionu atskridę oreiviai.

Nestigo prizų, ledų, vaisvandeniu, saldumynu.

16 valandą Šiaulių dramos teatro aktoriai parodė Juozo Erlicko spektaklį "Keistas senelis, arba Jono Grigo ir Kaliausės nuotykiai". Už spektaklį sumokėjo rajono savivaldybė.

Vakare visus į Teatro rūmus sukvietė šventinė diskoteka.

- Tokio masto renginio vaikams Rokiškyje dar nebuvo, - vakar sakė ne vienas šventės dalyvis.

Ernestas Čižinauskas
Autoriaus nuotraukos

**"Pragiedruliai" - į kiekvienus namus.
Vieno mėnesio prenumerata - tik 5 litai**